

mladoslovenci menda mislijo, da velja le dvoje: ali sedanja ustava, ali pa absolutizem. Al sedanja ustava je bila nalašč, po posebni politični aritmetiki tako narejena, da zagotavlja vladajoči centralistični in nemškutarski stranki večino. Če bodo Slovenci za mladimi voditelji šli na tla te ustave, je ponemčenje naroda slovenskega le še vprašanje časa.“

Tedaj daleč od nas živeči politikar, kateri se za more vzdigniti visoko nad naše domače prepire in soditi naše razmere nepristransko, je prišel do prepričanja, da politika mladoslovencev tira narod slovenski pod tujčevo peto, da ga bo spravila ob narodnost! Čuj, narod slovenski, in odpri oči, da vidiš, kam boš prišel, če greš za voditelji mladih!

Tudi mladočehom, kateri so nekoliko poštenejši od naših mladičev, „Reform“ pové resnico v sledečih besedah:

„Mladočehi hočejo pripoznati ustavo le gledé deželne zbor, v katerega hočejo vstopiti, da bi se tam pridružili liberalni stranki in priborili narodu Českemu dobrote modernega liberalizma. Kar se pa tiče državo-pravnega vprašanja, hočejo se s starimi vred zvesto držati deklaracije. To pa je drugo drugemu nasprotno, kajti po deklaraciji je tudi deželni zbor nepostaven; vendar se to lahko na strani pusti in tudi pripozná, da utegnejo mladočehi v deželnem zboru marsikaj koristnega doseči; toda bodo vendar le podpirali ono stranko, katera se zgodovinski samostalnosti kraljestva Českega le posmehuje. V Gregrjevem spisu se več ko stokrat nahaja izraz „svobodomiselna stranka.“ To ravno je glavna stvar: mladočehi hočejo namreč nemškim liberalcem pokazati, da so tudi oni svobodomiselni. Al tu gré najprvo za samostalnost kraljestva Českega, zato bi morala svobodomiselnost vsakega zvestega sina domovine Česke najprvo obstati v tem, da stoji za svobodo kraljestva Českega kot takega. V samostalnem kraljestvu Českem se bodo potem kakor v vsaki drugi deželi, to se razumi samo po sebi, oživile različne politične, cerkvene, socijalne stranke. Naj se mladočehi, če hočejo, imenujejo „par excellence“ svobodomiselna stranka; vendar spoznati bi morali, da svobodomiselnost sama na sebi ne more kraljestva Českega priboriti, ne ohraniti. Naj bi se učili od Ogrov. Dokler ni bilo Ogersko kraljestvo samostalno, bila je na Ogerskem le ena stranka, ki ni najprvo se potezala za nič drugega nego za to, da postane domovina zopet samostalna, kakor je že bila. Zdaj se razvijajo v samostalnem kraljestvu naravno narodne, politične, cerkvene, socijalne stranke.“

Svojo sodbo o teh mladih sklepa „Ref.“ z obema, mladočehom in mladoslovencem namenjenimi besedami, katero naj bi si oboji dobro zapomnili, namreč:

„Popolnoma edini so mladoslovenci in mladočehi v tem, da so se odpovedali „klerikalcem“ in pridružili boju zoper „ultramontanizem“. No, se vé da, to je zdaj taka navada; al slovenski in česki mladiči bi morali vendar le premisliti, da se z necerkveno politiko ločijo od večine naroda svojega.“

Slovansko slovstvo.

* „Narodnost“ se zove politični list, ki je pretekli mesec začel izhajati v Oseku vsako sredo in soboto, tiskan deloma s cirilico. Cena mu je po pošti za četrto leta 2 gold. 40 kr., za pol leta 4 gold. 80 kr. Vreduje ga gosp. Vaso Gjurgjević.

* „Vertec“, časopis s podobami za slovensko mladost, v vsakem listu lepo spolnuje svojo nalogo: podučevati šolsko mladino, ob enem pa tudi kratkočasiti

jo; to tudi v zadnjem svojem listu za mesec avgust z mirno tvarino v prosti in vezani besedi. Radostni smo zapazili, da je gospá Lujiza Pesjakova še zmirom podpornica „Verteca“. Dve čedni podobi kinčate ta list, namreč podoba Blejskih toplic s kratkim popisom najlepšega kraja domovine naše — Blejskega jezera; druga slika pa mladini kaže podobo volka tudi s popisom te samogoltné zveri, katere se tudi po naši deželi še celó o poletinskem času več okoli klati.

Zabavno berilo.

Iz sodnijskega življenja.

Po spominu skušenega starega pravnika.

Spisuje Jakob Aléšovec.

I.

Poštne nakaznice.

(Dalje.)

Na moje vprašanje mi Mlinar vse do pičice pové, popiše na tanko tujca in vse, kar je vedel o njem. Res, da ni bilo veliko za uspešno sodnijsko zasledovanje, in jaz tudi nisem preveč obetal Mlinarju; največ ležeče je bilo na naglosti, toraj sem najprvo dal telegrafovati po vseh železniških potezah, ob enem pa poslal dva svojih najboljših agentov za njim po železnici na obe strani. Mlinarju sem obljubil, da se ne bo nič zanemarilo, kar bi bilo v stanu nam hudodelnika dati v pest. Mož odide le malo potolažen.

Za njim se podam jaz naravnost na kolodvor. Pred hôtelom pa še prašam po fijakarju, kateri je peljal tujca, a ta mi ne vé drugega povedati, ko da ga je peljal do kolodvora, kjer je oni stopil pred kaso. Dalje ga ni videl.

Pri kasi na kolodvoru zvem, da je nekdo, kateri je bil podoben po meni popisanemu, po noči vzel karto do prve postaje, do Dunaja ni bila oddana nobena karta. Železnično osebje mi je povedalo, da je vstopil tak človek v voz I. reda. To je bilo vse, kar sem na kolodvoru zvedel, moja agenta sta se bila že odpeljala vsak na svojo stran.

Vračajoč se oglašim tudi pri telegrafični uradnji, da bi dobil, ako je mogoče, oni telegram, ki je došel tujcu. Uradnik, ki je imel prejšnji dan službo, pa mi naznani, da takega telegrama, o kakoršnem jaz govorim, ni bilo, da mora toraj izmišljen biti. Tudi preiskava tujčevega stanovanja je bila brez vsega uspeha; od hišnih ljudi sem le toliko izvedel, da je prebivalec onega stanovanja izročil ključe hišniku, rekoč, da gre za nekoliko časa na Dunaj; svojo malo trružico pa je seboj vzel in tako ni bilo v stanovanji najti nič, na kar bi se mogla preiskava naslanjati.

Iz vsega tega sem sklepal, da imam opraviti z izurjenim goljufom, toraj mi je bilo treba na pomoč klicati vse svoje sodnijske skušnje in juridične vednosti. Čakal sem prav težko svojih za hudodelnikom poslanih agentov. Čez dva dni se vrneti, a brez hudodelnika; prvi, ki je odpeljal se proti Dunaji in se vstavil na prvi postaji, je pač zvedel, da je popisanemu podoben človek stopil tam iz voza I. reda, a kam je šel, tega ni nihče vedel povedati. V celem kraju ni bilo sledu o njem, noben voznik ga ni peljal, v nobeni gostilnici se ni pokazal, sploh je bilo vse, kakor bi se bil zunaj kolodvora v zemljo vdrl.

To poročilo je bilo za me malo tolažljivo. Tudi od drugih krajev je bilo vse tiho, le na Dunaji so bili prijeli nekoga, ki je pa naglo dokazal, da je bil tisti dan